

ҚАҲРАМОНЛИКНИ ШАКЛЛАНТИРУВЧИ ОМИЛЛАР

Джумабоев Жалолиддин Зайниддинович

Ўзбекистон Республикаси ИИВ Малака ошириш институти

Жанговар тайёргарлик цикли ўқитувчиси

[*shokiralbekov@gmail.com*](mailto:shokiralbekov@gmail.com)

Аннотация: Ушбу мақолада қаҳрамонликни шакллантирувчи омиллар атрофлича таҳлил қилинган. Қаҳрамонлик шахсий хусусиятлар, тарбия ва таълим, ташиқи муҳит, маънавий қадриятлар ҳамда замонавий технологиялар таъсирида шаклланиши мумкинлиги ёритилган. Ҳар бир омилнинг қаҳрамонлик руҳиятига таъсири алоҳида кўриб чиқилиб, унинг жамият ва инсон ҳаётидаги аҳамияти таъкидланган. Мақола инсонларда қаҳрамонлик фазилатини уйғотишга хизмат қилувчи маънавий ва ижтимоий сабоқларни ўз ичига олади.

Калит сўзлар: қаҳрамонлик, шахсий хусусиятлар, тарбия, маънавий қадриятлар, жамият, технология, руҳий куч, жасорат, масъулият.

ФАКТОРЫ, ФОРМИРУЮЩИЕ ГЕРОИЗМ

Джумабоев Жалолиддин Зайниддинович

Преподаватель цикла боевой подготовки

Институт повышения квалификации МВД Республики Узбекистан

[*shokiralbekov@gmail.com*](mailto:shokiralbekov@gmail.com)

Аннотация: В данной статье подробно анализируются факторы, формирующие героизм. Поясняется, что героизм может формироваться под влиянием личностных особенностей, воспитания и образования, внешней среды, духовных ценностей и современных технологий. Влияние каждого фактора на

героический дух рассматривается отдельно, подчеркивается его значение в обществе и жизни человека. В статье содержатся духовные и социальные уроки, призванные привить людям героизм.

Ключевые слова: героизм, личностные качества, образование, моральные ценности, общество, техника, духовная сила, мужество, ответственность.

FACTORS THAT FORM HEROISM

Dzhumaboev Jaloliddin Zainiddinovich

*Teacher of combat training cyclem Institute for Advanced Training of the
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Uzbekistan*

shokiralbekov@gmail.com

Abstract: *This article analyzes in detail the factors that form heroism. It explains that heroism can be formed under the influence of personal characteristics, upbringing and education, external environment, spiritual values and modern technologies. The influence of each factor on the heroic spirit is considered separately, its importance in society and human life is emphasized. The article contains spiritual and social lessons designed to instill heroism in people.*

Keywords: *heroism, personal qualities, education, moral values, society, technology, spiritual strength, courage, responsibility.*

КИРИШ

Қаҳрамонлик - инсоннинг руҳий ва жисмоний қобилиятларини намоён қиладиган юксак феъл-атворлардан бири бўлиб, у фақат алоҳида шахсларнинг эмас, балки бутун жамиятнинг ривожланиши учун муҳим аҳамиятга эга. Америкалик машҳур ёзувчи, қизиқчи, журналист ва жамоат арбоби Марк Твеннинг таъбири билан айтганда “Қаҳрамонлик – бу ҳеч нарсадан кўрқмаслик

эмас, балки қўрқув билан юзма-юз келиб, унга қарши туришдир.” Қахрамонлик қандай қилиб шаклланади? Унинг пайдо бўлишига қандай омиллар таъсир қилади? Қуйида қахрамонликни шакллантирувчи муҳим омиллар ҳақида атрофлича мулоҳаза юритамиз.

1. Инсоннинг шахсий хусусиятлари.

Қахрамонлик аввало инсоннинг ички оламига боғлиқ. Қуйида шахсий хусусиятлар қахрамонликнинг шаклланишига қандай таъсир қилишини кўриб чиқамиз:

- Қўрқувни енгиш ва қийин вазиятларда ҳам қатъият кўрсатиш қахрамонликнинг асосий хусусиятларидир. Қахрамонлик инсон табиатида мавжуд бўлиши ёки ҳаёт тажрибаси орқали шаклланиши мумкин.

- Қахрамонлик кўпинча бошқаларнинг фойдаси учун қилинган амалларни ўз ичига олади. Инсоннинг ички ҳиссий отилмалари, масалан, бировга ёрдам бериш истаги, уни қахрамонликка руҳлантиради.

- Қахрамонлар, одатда, ўзларига ёки жамиятга бўлган масъулиятни чуқур ҳис қилишади. Улар жамият манфаатини шахсий манфаатдан устун қўяди.

2. Тарбия ва таълим.

Тарбия қахрамонликни шакллантирувчи энг муҳим омиллардан биридир:

- Ота-она ва яқинлар томонидан кўрсатилган ижобий намуна, қахрамонлик феъл-атворининг асосий пойдевори бўлиб хизмат қилади.

- Мактаб ва таълим муассасалари қахрамонлик руҳини шакллантиришда катта аҳамиятга эга. Уларда таълим олувчиларга фидойилик, жамоатга хизмат қилиш каби фазилатлар ўргатилади.

- Турли маданиятлар ва динларда қахрамонлик ҳақидаги ҳикоялар, воқеалар ёш авлод учун катта илҳом манбаи ҳисобланади.

3. Ташқи муҳит ва шароитлар.

Қахрамонлик инсон ҳаётидаги ташқи омиллар таъсирида ҳам шаклланиши мумкин.

- Табиий офатлар, уруш, эпидемия каби вазиятлар инсонларни ғайриоддий қарорлар қабул қилишга ва қаҳрамонлик кўрсатишга ундайди.

- Жамият қаҳрамонларга муҳтож бўлганда, баъзи инсонлар ўзидаги куч-қувват ва қобилиятларни намоён қилади.

- Жамиятда инсонларнинг қаҳрамонлик феъл-атворига бўлган ҳурмати ва эътирофи уларни янада кўпроқ қаҳрамонлик кўрсатишга руҳлантиради.

4. Маънавий ва руҳий омиллар.

Инсоннинг маънавий дунёсининг бойлиги қаҳрамонликни шакллантиришда муҳим роль ўйнайди.

- Инсоннинг эътиқоди унинг феъл-атворига таъсир қилади. Эътиқоди кучли бўлган инсон ўз қадриятларини ҳимоя қилиш учун қаҳрамонлик кўрсатиши мумкин.

- Илҳомлантирувчи ҳодисалар ёки шахслар қаҳрамонликка сабаб бўлиши мумкин. Шунингдек, инсоннинг улуғ мақсади бўлиши ҳам уни қаҳрамонликка етаклайди.

- Қаҳрамонлик кўпинча инсоннинг шахсий манфаатидан воз кечишга тайёрлигини англатади. Бу тайёрлик маънавий етукликнинг белгисидир.

5. Технология ва замонавий таъсирлар.

Ҳозирги даврда технологиялар ҳам қаҳрамонликни шакллантиришда янги имкониятлар яратмоқда.

- Ижтимоий тармоқлар ва оммавий ахборот воситалари қаҳрамонлик ҳаракатларини кенг оммага етказди, бу эса бошқаларни илҳомлантиради.

- Илм-фан соҳасида катта ишлар қилган олимлар ҳам қаҳрамонлар сифатида эътироф этилади. Улар инсон ҳаётини яхшилаш йўлида янги имкониятлар яратмоқдалар.

ХУЛОСА

Совет қозоқ ёзувчиси, драматурги ва олими Мухтор Ауэзов ўзининг қўлёзмаларида қахрамонлик ҳақида шундай ёзган “Қахрамонлик қилишдан қўрқсангиз, ҳеч қачон улкан натижаларга эриша олмайсиз.”

Қахрамонлик кўп қиррали тушунча бўлиб, унинг шаклланиши кўплаб омилларга боғлиқ. Шахсий фазилатлар, тарбия ва таълим, ташқи муҳит, маънавий кадриятлар ва замонавий технологиялар қахрамонликни шакллантирувчи асосий омиллардир. Қахрамонлар нафақат жамиятнинг ривожланиши, балки инсонларнинг бир-бирига бўлган ишончини мустаҳкамлашда ҳам муҳим роль ўйнайди.

АДАБИЁТЛАР

1. Мадаминов Б. Ўқувчи ёшларда қахрамонлик руҳини шакллантиришда, ташвиқот ишларининг аҳамияти. // Journal of innovations in social sciences, 2023. Б. 25-26.

2. Содиқов И. Саҳнада миллий қахрамонлик акс этган асарларда замондошлар образларининг талқини // Oriental Art and Culture: Scientific Methodical Journal, 2024. Б. 575-579.

3. Джумабоев Ж.З. Ички ишлар органлари ходимларининг қахрамонлиги ва унинг ёшлар тарбиясига таъсири // Лучшие интеллектуальные исследования, 2024. Б. 3-8.

4. Madaliyev A.Y. Халқ оғзаки ижоди - ёшларга маънавий-ахлоқий тарбия воситаси // PEDAGOGS international research journal, 2024. Б. 50-56.